

Sisäministeriö, viite: VN/6170/2021

LAITELAKIUUDISTUS - VASTINE

Yleinen huomio

Presto Paloturvallisuus Oy:n vastine kattaa sammuttimia tuotekehittävän, valmistavan sekä huoltavan yrityksen näkökulmat. Lausuntokierroksella olevassa laitelakiehdotuksessa on linjauksia, jotka voimaan tullessaan heikentävät paloturvallisuutta sekä poikkeavat eurooppalaisista alaa koskevista standardeista (SFS EN 3-7) sekä eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän valmistelussa olevasta käsisammuttimen tarkastusta ja huoltoa koskevasta teknisestä raportista.

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto – luku 3

25§ Velvollisuus huolehtia käsisammuttimen tarkastuksesta

- Huomiona, että pohjoismaissa sekä koko Euroopan tasolla Suomen 2 vuoden tarkastusväli on väljän. Pääsääntöinen tarkastusväli on 1 vuosi. Tässä kohdassa Suomen linja poikkeaa eurooppalaisesta linjasta. Sama vuoden tarkastusväli on tulossa myös eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän tekniseen raporttiin.

26§ Käsisammuttimen tarkastuksen sisältö

- *”Tarkastuksessa arvioidaan myös, että sammutte ei ole menettänyt sammutustehoa”.*
 - Käsisammuttimen sammutustehon arviointi on täysin mahdotonta, mikäli sammutinta ei avata – tarkastuksessahan sammutinta ei avata. Tarkastuksessa pyytystään tarkastamaan toimintakunto vain sammuttimen ulkopuolisilla toimienpiteillä.
- Perustelumuiustiossa on mainittu *”aina ohjeita ei ole saatavissa, ja silloin tarkastus tehdään vastaavanlaisen sammuttimen mukaisesti”*
 - Valmistajan/maahantuojan huolto-ohjeen seuraaminen on erittäin tärkeä sammuttimen toimivuuden ja varmistamiseksi.

27§ Velvollisuus huolehtia käsisammuttimen huollosta

Lainsäädännön valmisteludokumenteissa mainitaan:

”Tarkastus- ja huoltotyön sisällöstä on tarpeellista säätää melko yksityiskohtaisesti, koska kyse on lainsäädäntöön perustuvasta tarkastus- ja huoltovelvoitteesta eikä näistä ole eurooppalaista tai kansallista standardia tai muuta yleisesti hyväksyttyä ohjetta” (4.1. Keskeiset ehdotukset/ Käsisammuttimien tarkastus ja huolto sekä *”Tuotteiden tulee olla käyttötarkoitukseensa sopivia ja toimintavarmoja sekä ominaisuuksiltaan sellaisia, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja ilman vaaraa ihmisille, ominaisuudelle tai ympäristölle”* (2.2. Tuotteita koskeva lainsäädäntö)

Vastine:

- Eurooppalainen CEN TC70 WG7 työryhmässä on parhaillaan valmistelussa tekninen raportti (technical report) käsisammuttimien tarkastuksista ja huolloista. Kyseisessä työryhmässä on SFS:n nimeämä SR231-työryhmän edustaja Suomesta. SR231-työryhmä toimii sisäministeriön rahoituksella.
 - Nyt laitelakiehdotuksen tehdyt linjaukset eroavat tämän asiantuntijoista koostuvan työryhmän päälinjauksista.
 - Työryhmän työstä on olemassa tekninen asiakirja (kts taulukko 1 ja 2) meneillään olevan työn linjauksista.

- Vesipohjaisten sammuttimien 5 vuoden huoltovälin pidentäminen 10 vuoteen ja siirtäminen vastuu laitevalmistajien ohjeistuksiin tulee nostamaan riskiä, että markkinoille tulee valmistajia, jotka hyödyntävät tätä linjausta puhtaasti kaupallisesti. Suurin osa käsिसammuttimien toimimattomuudesta johtuvista hylkäyksistä ilmenee nykyisin 5-vuotishuollossa, jolloin sammutin avataan.
 - Vesipohjaisten sammuttimien (SFS EN 3-7_vesisammutin, nestesammutin, vaahtosammutin) toimimattomuus tai sammutustehon laskuun vaikuttavia tekijöitä ovat mm. a) korroosio b) sammutteen kristallisoituminen. Ainoa tapa varmistaa, että näitä vaurioita ei ole tapahtunut, on avata sammutin.
 - Yksikään sammutusvaahtojen valmistaja ei anna kirjallista dokumenttia siitä, että sammutteen hyllyikä ("elinikä" konsentraattina suljetussa pakkauksessa) olisi 5-7 vuotta pidempi. Meneillään oleva PFAS-yhdisteiden kielto muuttaa vaahtosammuttimissa käytettävien sammutteiden kemiallista koostumusta huomattavasti. Näiden sammutteiden käyttäytymisestä meillä ei ole vielä käytännön tietoa.

Mikäli ehdotettu huoltovälin pidennys toteutuu lainsäädännön tasolle, on tällä käsityksemme mukaan vaikutus kentän toimintaan sekä tätä kautta suora vaikutus vesipohjaisten sammuttimien toimintavarmuuden sekä kiinteistöjen paloriskien hallinnan heikkenemiseen. Todennäköisimmin 10 vuodesta tulisi alan standardi, josta poikkeamista valmistajakohtaisesti jouduttaisiin perustelemaan loppuasiakkaille. Lukuun 4/37§ viitaten tuotetta tulee aina olla mahdollisuus käyttää turvallisesti – huoltovälin pidennys vaikuttaisi aivan päinvastaiseen suuntaan.

- *"Käsिसammuttimeen soveltuva mallikohtaisia varaosia"*
 - Ilmaisu on parempi " käsिसammuttimien mallikohtaisia varaosia". Käsिसammutin hyväksytään EN 3-7 mukaan testissä käytetyillä osilla. Mikäli letku/venttiili/ jne vaihdetaan "soveltuvaan" ei kyseinen sammutin ole enää EN 3-7 mukaan hyväksytty käsिसammutin.

Lisätietoa - Eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän tekninen raportti

Valmistelussa olevassa teknisessä raportissa kirjaukset vesipohjaisten sammuttimien (vesi, neste, vaahto) huoltoväleiksi sekä huollon toimenpiteiksi:

- Tarkastus 1 vuosi
- Huolto 5 vuotta
- Määräaikaishuolto (sis. koeponnistuksen) 10 vuotta

Taulukko 1 - Eurooppalaisen standardoimisturyöryhmän TR (tekninen raportti) – vesipohjaisten sammuttimien tarkastus, huolto sekä määräaikaistarkastusvälit

9 standard maintenance intervals

Maintenance procedures shall be carried out at the intervals not exceeding the intervals given in table 1.

Type of portable fire extinguisher	Maintenance (annex B)	Extended maintenance (annex C)	Extended examination Pressure Resistance (annex D)
water and water based (including foam):	1 year	5 years	10 years

Taulukko 2: - Eurooppalaisen standardoimistiryhmän TR(tekninen raportti) – vesipohjaisten 5 vuotishuollon toimenpiteet

ANNEX C

(normative)

Extended maintenance procedures for portable fire extinguishers

Table B.1 — Detailed procedures for recharging and extended maintenance

1	The procedures of table B.1 are carried out with the procedures of this table
2	Check the function of the pressure indicating devices, where fitted, of stored pressure portable fire extinguishers, according to the manufacturers' instruction.
3	Empty all portable fire extinguishers, except the halon and CO2 types, see annex F
4	Examine the extinguishing media in accordance with the manufacturers' instructions, see [create Annex examination of ext. media].
5	Examine in detail for corrosion, damage, dents, gouges,: - headcaps and valves - indicators - discharge hose and nozzle
6	Examine the body internally in detail for corrosion, dents, cuts, gouges or lining damage, using an illuminated probe and mirror. Special attention shall be taken to the welds. In case of doubt about welds follow the instructions of the manufacturer.
7	Examine and check all closures for correct thread, form, size and coating.
8	Reassemble and charge the portable fire extinguisher in accordance with the manufacturers' instructions. Attention is drawn to clause 9. [22 nov 2018: make more specific, what to do with premix refill, powder re-use etc.]
9	Fit new tamper indicator and complete maintenance label.

29§ Tarkastus- ja huoltotarra

Huomiot:

- Jos tarkastustarrasta poistetaan huoltoa tehneen asentajan nimi, heikentää tämä mahdollisuutta puuttua mahdollisiin korjauksiin vaativiin asioihin.
- Ehdotuksen mukaan tarra voi olla muodoltaan minkäläinen tahansa. Onkohan tämä tarkoitus?

30§ Käsiammutinliikkeen velvollisuudet

” Jos käsiammutinliike käsiammuttimen tarkastuksessa havaitsee, että sammutin on huollettava, on siitä kerrottava asiakkaalle”

Näin jo tänään toimimme. Kun tämä velvoite kirjataan lakitasolle olisi hyvä ohjeistaa myös se riittääkö suullinen ilmoitus vai onko ilmoitus dokumentoitava. Haaste lakitasolle vietyinä on se, kuka on korvausvelvollinen, jos tilanne etenee sana sana vastaan -tilanteeseen.

Nyt luettelointi velvoite on poistettu. Tämä vaikeuttaa sekä kiinteistön omistajan sekä paloviranomaisten toimintaa. Iso osa palotarkastuksista tehdään dokumenttien tarkastamisella. Mikäli tarkastuspöytäkirjat sammuttimista puuttuvat, on kiinteistön omistajan mahdoton todentaa, että kaikki sammuttimet on tarkastettu ja ovatko ne kuhunkin tilaan soveltuvia. Paloviranomaisen työtä dokumenttien puuttumien hidastaa – puuttuva dokumentointi vaatii kierrosta kiinteistöissä ja tarkastustarrojen läpikäyntiä.

Kiinteän huoltopaikan tai toimipisteen puuttuminen vaatimuksista luo ympäristöhaasteita erityisesti vanhojen sammutinsäiliöiden kierrätykselle sekä sammutteiden asianmukaiselle hävittämiselle. Erityisesti PFAS yhdisteitä sisältäviä vaahtosammuttimia tullaan korvaamaan piankin myrkyttömällä sammutteilla. Nämä PFAS-yhdisteitä sisältävät sammutteet tulee kerätä säiliöihin sekä lähettää hävitettäväksi polttamalla.

Asetusehdotukset

Asetus käsisammuttimista

Laitelakiuudistuksen dokumentaatiossa kirjoitetaan: *"Käsisammuttimia koskevasta eurooppalaisista tuotestandardeista käyttö- ja sammutusominaisuuden määräytyvä standardi SFS EN 3-7 on vapaaehtoinen yhdenmukaistettu standardi, mistä syystä tarkempi kansallinen sääntely laitalain nojalla on katsottu tarpeelliseksi"*

Vastine:

Nyt kirjoitettu asetus ei ole tarkennus, vaan SFS EN 3-7 standardia heikompi, lukuun ottamatta kotitalouksien sammuttimia koskevia kirjauksia.

esimerkkejä:

- Sammuttimen väri - kumman mukaan toimitaan? Onko mikä tahansa punainen sallittu?
 - Asetus: *"käsisammuttimen tunnistamiseksi säiliön väri on oltava punainen"*.
 - EN 3-7: *"Rungon väri tulee olla punainen, RAL 3000 värikartan "Farbregister RAL-841-GL" mukaisesti. Kansallisten määräysten mukaisesti voidaan 10 %:n alue sammuttimen rungon pinnan alasta käyttää sammutteen tunnistamiseen."*
- Käsisammuttimen etiketin osalta standardi määrittelee vaatimukset huomattavasti tarkemmin kuin asetusesityksessä.

Asetus on aina standardia voimakkaampi. Haasteeksi muodostuu nyt se, kumpaa noudatetaan, jos tiedot eivät vastaa toisiaan. Ehdotuksemme on, että asetukseen kirjattaisiin vain kuluttajia koskevat poikkeamat EN 3-7 standardista.

Huomio:

Jos kotitalouksien sammuttimia ei tarvitse tarkastaa, niin haasteita saattaa syntyä esim. Airbnb toiminnassa. Jollain tavalla olisi myös varmistettava, että kotitalouksien sammuttimet pysyvät toimintakunnossa – tarkastamattoman ja huoltamattoman sammuttimen toimintaa ei pysty varmistamaan.

Asetus käsisammuttimen tarkastus- ja huoltotöistä

Eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän teknistä raporttia ei ole lainkaan huomioitu asetusehdotuksessa. Kyseinen työryhmä koostuu alan ammattilaisista ja siinä on edustaja myös Suomesta.

Helsingissä 19.9.2022

Presto Paloturvallisuus Oy
Tuotehallinta

Tarja Vilmi
tuotehallinta- ja markkinointijohtaja
SR231-työryhmän jäsen